

فهرست مقالات نشریات مؤسسه پژوهشی میراث مکتوب

(۳)

میراث علمی اسلام و ایران

و پیوست‌های آن

(۱۳۹۱ - ۱۴۰۱)

فهرست مقالات نشریات مؤسسه پژوهشی میراث مکتوب (۳)

میراث علمی اسلام و ایران و پیوست‌های آن

(۱۳۹۱ تا ۱۴۰۱)

صاحب امتیاز: مؤسسه پژوهشی میراث مکتوب
مدیر مسئول: اکبر ایرانی

تهیه و تنظیم: روابط عمومی و امور بین‌الملل

مقدمه و بازبینی: زینب کریمیان

صفحه‌آرایی و نمایه‌ها: مریم مظفری

چاپ: میراث

اسفند ۱۴۰۲

تهران، خیابان انقلاب، بین خیابان دانشگاه و خیابان ابوریحان، شماره ۱۱۸۲،

طبقه ۲، واحد ۸

شناسه پستی: ۱۳۱۵۶۹۳۵۱۹

تلفن: ۶۶۴۹۰۶۱۲

دورنگار: ۶۶۴۰۶۲۵۸

miraselmi@MirasMaktoob.ir

miraselmi90@gmail.com

www.MirasMaktoob.ir

<https://www.noormags.ir>

<https://www.magiran.com>

سرسخن

دوفصلنامه میراث علمی اسلام و ایران

در سال ۱۳۸۹ به دکتر محمدباقری، رئیس پیشین گروه تاریخ علم بنیاد دایرةالمعارف اسلامی، پیشنهاد سردبیری این مجله را دادم. ایشان با کمال ادب این کار مهم را پذیرفتند مشروط به این که تصمیمی برای علمی-پژوهشی شدن آن اتخاذ نشود و هر پژوهشگری بتواند مقالات ارزشمند خود را در این دوفصلنامه به چاپ برساند.

ایشان به دلیل ارتباط بسیار خوبی که با اغلب پژوهشگران و مورخان تاریخ علم در کشورهای دیگر غربی و عربی داشتند، از آنان دعوت کردند که عضو شورای علمی این نشریه شوند که به جز یکی دو نفر مابقی کتباً موافقت خود را اعلام کردند.

این دوفصلنامه بعد از مجله تاریخ علم پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، توانست در میان علاقه‌مندان به این رشته با اقبال خوبی مواجه شود. رویکرد این نشریه بیشتر مبتنی بر ترجمه مقالات دانشمندان مشهور خارجی تاریخ علم دوره اسلامی در قرن حاضر بود و البته انتشار مقالات دانشمندان جوان ایرانی هم همواره مورد توجه و حمایت سردبیر محترم بود و بنده نیز به عنوان مدیر مسئول این نشریه این موضوع را پیگیری می‌کردم. همت بلند دکتر باقری و علاقه ستودنی ایشان به ترویج علم و جذب جوانان فعال و مستعد برای ترجمه و تألیف مقالات، موجب شد که این نشریه روند روبه‌رشدی داشته باشد. نمی‌دانم شاید این جمله درست باشد که این نشریه و نشریه تاریخ علم در کشوری که قرن‌ها مهد تمدن بزرگ بوده، تنها نشریات تاریخ علم دوره اسلامی‌اند و این جای

بسی تأسف است. چه خوب می‌شد دانشکده‌های تاریخ و فرهنگ و تمدن اسلامی دانشگاه‌های کشور نیز هر کدام در موضوع تاریخ علم نشریات پژوهشی می‌داشتند و ضرورت پژوهش مباحث علمی در دوره اسلامی را تبیین می‌کردند.

اکبر ایرانی - مدیر مسئول

میراث علمی اسلام و ایران نشریه‌ای در زمینه تاریخ علم دوره اسلامی است که از سال ۱۳۹۱ به همت مؤسسه پژوهشی میراث مکتوب منتشر می‌شود. مخاطبان این نشریه علاوه بر کسانی که با تاریخ علم سر و کار دارند، عموم استادان، دانشجویان، دبیران، معلمان و دانش‌آموزان دبیرستان هستند. همچنین پزشکان، مهندسان و سایر دانش‌آموختگان علاقه‌مند به تاریخ علم می‌توانند از این نشریه استفاده کنند. در این نشریه علاوه بر مقاله‌های تألیفی و ترجمه‌ها و تصحیح متون، گزارش، معرفی کتاب یا نسخه خطی، یادداشت‌های تاریخی، یادنامه و مصاحبه منتشر می‌شود که مرتبط با ایران در دوره اسلامی (سده‌های سوم تا یازدهم هجری) و همچنین سرچشمه‌ها و تأثیرات بعدی آن است. تاکنون ۲۲ شماره این نشریه و سه پیوست آن انتشار یافته است (دو شماره ۱۹ و ۲۰، و دو شماره ۲۱ و ۲۲ در یک جلد به چاپ رسیده‌اند). در این ۲۲ شماره، ۵۰ مقاله تألیفی، ۹۴ مقاله ترجمه‌شده، ۵۰ معرفی و نقد کتاب و نشریات، ۳۴ یادنامه، ۱۹ معرفی نسخه خطی، ۲۴ معرفی رساله، ۲۰ یادداشت تاریخی و در حدود ۷ مصاحبه و گزارش انتشار یافته است. مدیر مسئول این نشریه اکبر ایرانی و سردبیر آن از آغاز محمد باقری بوده‌اند. همچنین مدیر داخلی شماره‌های ۱ تا ۵ این نشریه یونس مهدوی، شماره‌های ۶ تا ۱۲ حمید بهلول و از شماره ۱۳ تا ۲۲ زینب کریمیان بوده‌اند. ویراستاری این نشریه در دو شماره نخست آن را شادروان غلامحسین صدری‌افشار عهده‌دار بود و پس از آن محمد باقری و پویان

رضوانی این کار را ادامه دادند.

همکاران و مشاوران علمی نشریه میراث علمی اسلام و ایران از ابتدا تا پایان شماره ۲۲ (سال ۱۴۰۱) به ترتیب حروف الفبا به همراه شماره نشریاتی که در آن همکار یا عضو علمی بوده‌اند به این شرح است:

سردبیر: محمد باقری (۲۲-۱)

همکاران علمی: حسن امینی (۲۲-۶)، حمید بهلول (۲۲-۱۳)، پویان رضوانی (۲۲-۹)، فاطمه سوادی (۲۲-۱۸)، غلامحسین صدیقی افشار (۶-۱)، فرید قاسملو (۳-۱)، حنیف قلندری (۲۲-۶)، یونس کرامتی (۲۲-۱)، امیرمحمد گمینی (۲۲-۶)، شمامه محمدی‌فر (۲۲-۱)، راضیه‌سادات موسوی (۲۲-۱۸)، یونس مهدوی (۲۲-۱)، سجاد نیک‌فهم خوب‌روان (۲۲-۱).

مشاوران علمی: جعفر آقایی‌چاوشی (۵-۱)، محمد مهدی اصفهانی (۴-۱)، پرویز اذکائی (۱۸-۱)، عبدالله انوار (۵-۱)، علی بابایف (جمهوری آذربایجان) (۲۲-۱)، جان لنارت برگرن (کانادا) (۲۲-۱)، حسن تاجبخش (۴-۱)، یوسف ثبوتی (۲۲-۵)، احمد جبار (فرانسه) (۲۲-۵)، توفیق حیدرزاده (۲۲-۴)، محمدابراهیم ذاکر (۲۲-۴)، رشدی راشد (فرانسه) (۲۲-۵)، جمیل ف. رجب (کانادا) (۲۲-۱)، غلامحسین رحیمی (۴-۱)، سرگی دمیدوف (روسیه) (۲۲-۵)، سری رامولا سارما (آلمان) (۲۲-۱)، ژاک سزیانو (سوئیس) (۲۲-۴)، ایوونه دولد - سمپلونیوس (آلمان) (۳-۱)، عبدالحمید صبره (امریکا) (۳-۱)، جورج صلیبا (امریکا) (۲۲-۱)، حسن طارمی (۲۲-۱)، حکیم سیّد ظل‌الرحمان (هند) (۲۲-۱)، رادا چاران گوپتا (هند) (۲۲-۱)، حمیدرضا گیاهی‌یزدی (۲۰-۱)، ریچارد لورچ (انگلستان) (۱۷-۱)، مهدی محقق (۲۲-۱)، حسین معصومی‌همدانی (۲۲-۱)، مصطفی‌موالدی (سوریه) (۲۲-۱)، محمدجواد ناطق (۲۲-۱)، سیّدحسین نصر (۲۲-۱)، گلن وان بروملن (کانادا) (۲۲-۱)، یان پیتر هوخندایک (هلند) (۲۲-۱)، میچیو یانو (ژاپن) (۲۲-۱).

میراث علمی اسلام و ایران

شماره ۱، سال اول، شماره اول، بهار و تابستان ۱۳۹۱

- سرسخن..... ۱
- مقاله**
- آشنایی با تاریخچه، طراحی و ساخت ساعت‌های آفتابی / جان لنارت برگرن، ترجمه
مقداد قاری و مهدیه گل‌رنگی..... ۳
- اسرار قبله‌نماهای اصفهان / یان پیتر هوخندایک، ترجمه صمد فرخ‌نهاد..... ۲۱
- اقلیدس، عمر خیام و ساکری / دیوید یوجین اسمیت، ترجمه غلامحسین
صدری‌افشار..... ۳۶
- عوامل افول علوم اسلامی پس از سده دهم هجری / احمد یوسف‌الحسن، ترجمه
محمدجواد ناطق..... ۴۲
- مقاله دهم اصول اقلیدس و سیر پیشرفت مفهوم کمیت‌های گنگ از تمدن یونانی تا
دوره اسلامی / زهرا پورنجف..... ۶۹
- معرفی و نقد کتاب**
- فروغستان / غلامحسین صدری‌افشار..... ۸۱
- کتاب میزان‌الحکمه / حنیف قلندری..... ۸۳
- تاریخ پزشکی ایران و اسلام در فصلنامه پیام بهارستان / شمامه محمدی‌فر..... ۸۶
- آثار تئودوسیوس / معصومه امیری‌مقدم..... ۹۷
- تحریر اگر مئلائوس: رساله‌ای در مثلثات و هندسه کره / یونس مهدوی..... ۱۰۵
- شرح مقاله دهم اصول اقلیدس / زهرا پورنجف..... ۱۱۲
- معرفی نشریات**
- نگاهی به مجله مطالعاتی در تاریخ‌زیست‌شناسی روسیه / شمامه محمدی‌فر..... ۱۱۹

- گائیتا بهاراتی / یونس مهدوی..... ۱۲۱
- نگاهی به دو مجله تاریخ علم / غلامحسین صدری افشار..... ۱۲۳
- مجله سهیل / پویان رضوانی..... ۱۲۶
- معرفی نسخ خطی**
- ترجمه عربی زبدة المهیئة نصیرالدین طوسی / سجاد نیکفهم خوب روان..... ۱۳۶
- الرسالة المحیطیه / آذر آقامیرزا..... ۱۴۴
- یادنامه‌ها**
- گرامیداشت یاد پروفیسور احمد یوسف الحسن / محمدجواد ناطق..... ۱۴۹
- از کوخ ریاضت به کاخ ریاضیات / جعفر ربانی..... ۱۵۱
- رسائل**
- ترجمه رساله سُلّم السماء اثر غیاث‌الدین جمشید کاشانی / حمید بهلول..... ۱۵۶
- رساله‌ای از ثابت بن قره در هندسه / محمد مهدی کاوه یزدی..... ۱۸۶
- گزارش و مصاحبه**
- مصاحبه با آقای باقر مظفرزاده / شمامه محمدی فر..... ۲۰۲
- همایش میراث علمی و فلسفی خواجه نصیرالدین طوسی / زینب کریمیان..... ۲۱۱
- همایش میراث علمی غیاث‌الدین جمشید کاشانی / زینب کریمیان..... ۲۱۸
- فهرست مطالب به انگلیسی..... 2

شماره ۲، سال اول، شماره دوم، پاییز و زمستان ۱۳۹۱

- سرسخن..... ۱
- مقاله**
- یادداشتی بر سه قضیه مکانیک کوهی و پیامدهای آن / ژاک سزبانو،
ترجمه رضا علی اکبرپور..... ۳

- الذرة المكونة، رساله‌ای درباره رنگ آمیزی شیشه / احمد یوسف الحسن، ترجمه
حمیدرضا نفیسی..... ۱۹
- الحشائش، تأثیرگذارترین کتاب داروشناسی دوره اسلامی / شمامه محمدی فرد..... ۳۵
- ظهور مدرنیته علمی در ایران / کامران امیر ارجمند، ترجمه افسانه منفرد..... ۴۸
- حساب هوایی / صالح ذکی، ترجمه غلامحسین صدری افشار..... ۶۹
- میراث ریاضی مصر باستان / بناتریس لامپکین، ترجمه بهناز فتاحی..... ۸۷
- معرفی و نقد کتاب و نشریات**
- نتیجه‌الدوله یا سه رساله در اختراعات صنعتی / محمدجواد ناطق..... ۱۰۰
- کوکب بخت و کار سخت منجمان، شرح ثمره بطلمیوس (در احکام نجوم) /
غلامحسین صدری افشار..... ۱۰۸
- معرفی و نقد تصحیح و ترجمه کتاب النجاة / گریگ دیونگ، ترجمه پویان رضوانی..... ۱۱۰
- انتشارات «میراث مکتوب» در حوزه تاریخ علم / فاطمه شاملو..... ۱۱۷
- مجسطی، نشریه بین‌المللی تاریخ نظریات علمی / ترجمه زینب سوادی..... ۱۳۱
- معرفی نسخ خطی**
- نسخه‌های خطی زینج اشرفی / سجاد نیک‌فهم خوب‌روان..... ۱۳۴
- یادنامه‌ها**
- زندگینامه علمی استاد دکتر محمود حسابی / محمدتقی توسلی..... ۱۴۶
- شکوه ریاضت / جعفر ربّانی..... ۱۷۰
- غروب خورشید / زینب کریمیان..... ۱۷۵
- رساله**
- تعریف اصطلاحات نجومی در زینج جامع کوشیار / محمد باقری..... ۱۸۲
- ۲..... فهرست مطالب به انگلیسی

شماره ۳، سال دوم، شماره اول، بهار و تابستان ۱۳۹۲

- سخن سردبیر / علوم ایرانی، علوم عربی، یا علوم دوره اسلامی؟ ۱
- مقاله**
- ترتیب و توالی سال‌های عادی و کیسه / محمدرضا صیاد ۵
- شاخص نوروز در روستای ترازوج خلخال / محمد باقری ۲۱
- داستان دل‌سپردنم به تاریخ نجوم دوره اسلامی / دیویدا. کینگ، ترجمه پویان رضوانی ۲۷
- واژگان رومی تبار در رساله‌های دارویی نگاشته شده در اسپانیای دوره اسلامی / کارمن بارچلو، ترجمه زینب پیری ۳۵
- نجوم و احکام نجوم در دوره اسلامی / جورج صلیبا، ترجمه یونس مهدوی ۵۲
- مدل‌های غیر بطلمیوسی شمس الدین خفّری در اواخر دوره اسلامی / جورج صلیبا، ترجمه امیر محمد گمینی ۶۴
- مطالعه مقاطع مخروطی در دوره اسلامی / یان. پ. هوخندایک، ترجمه حسن امینی ۸۶
- معرفی و نقد کتاب**
- مدخل‌های تاریخ علم در دانشنامه جهان اسلام و دائرةالمعارف بزرگ اسلامی / افسانه منفرد ۹۹
- گذر سیاره زهره در عصر قاجار / مریم زمانی ۱۲۳
- علم میان اروپا و آسیا / غلامحسین صدری افشار ۱۲۹
- تبادل علمی بین فرهنگی / امیر محمد گمینی ۱۳۱
- نشریه تاریخ علوم دوره عثمانی / غلامحسین صدری افشار ۱۴۰
- معرفی نسخ خطی**
- تحریر اصول اقلیدس / زهرا پورنجف ۱۴۲
- دوزیج فارسی / یوپ لمیر، ترجمه سجاد نیک‌فهم خوب‌روان ۱۵۱

یادنامه‌ها

- به یاد استاد هوشنگ اعلم/شمامه محمدی فر.....۱۶۹
- جایگاه دکتر محسن هشترودی در جامعه علمی ایران/عبدالحسین مصحفی.....۱۷۲
- آر. سی. گوپتا و جایزه تاریخ ریاضیات/کیم پلوفکر، ترجمه یونس مهدوی.....۱۷۸

رساله

- رساله تشریح الآلات فی شأن الامتحانات از سید منجم حسینی گیلانی/مرتضی صومی
و محمد باقری.....۱۸۱
- فهرست مطالب به انگلیسی.....1

شماره ۴، سال دوم، شماره دوم، پاییز و زمستان ۱۳۹۲

- سخن سردبیر/ علم و سودا.....۱

مقاله

- پژوهش‌های انجام شده در تاریخ ریاضیات دوره اسلامی تا سال ۱۹۸۵ میلادی/
جان لنارت برگرن، ترجمه فاطمه سوادی و محمد باقری.....۵
- تاریخچه کشت گیاه روناس و کاربرد آن برای رنگرزی در ایران/شمامه محمدی فر.....۳۷
- مسئله‌های ریاضی پیرامون شطرنج/محمد باقری.....۴۴
- کاسه لعابدار قبله‌نما/مریم زمانی.....۵۳
- پرسش و پاسخ: سبک نگارشی در عصر قاجار/مریم ثقفی.....۵۵
- زارودنی، جانورشناس مشهور و تأثیرگذار بر پرندشناسی ایران/شمامه محمدی فر.....۶۶
- جاذبه تجدّد: واکنش‌ها در برابر «نجوم جدید» در ایران و ژاپن/یونچی ایسایاها،
ترجمه پویان رضوانی.....۷۲
- رساله کندی درباره یافتن گنج زیر خاک/چارلز برنت، کیجی یاماموتو، میچیو یانو،
ترجمه زینب کریمیان.....۹۱

معرفی و نقد کتاب و نشریات

- رهبانها محمدجواد ناطق..... ۱۰۰
- مدخل‌های تاریخ علم در دایرةالمعارف اسلام/ افسانه منفرد..... ۱۲۷
- زیج‌های دوره اسلامی/ پویان رضوانی..... ۱۴۷
- اگر تاو ذوسیوس/ معصومه امیری مقدم..... ۱۵۰
- سیاحت اروپایی در حکومت عثمانی و صفوی/ مونیکا ریوس، ترجمه فاطمه کیقبادی... ۱۵۹

معرفی نسخ خطی

- نقود الحساب/ حسین فلاح..... ۱۶۲

یادنامه‌ها

- زندگی نامه علمی دکتر غلامحسین مصاحب/ علیرضا مدقالچی..... ۱۷۳
- مؤسسه تاریخ علوم عربی - اسلامی فرانکفورت/ یونس مهدوی..... ۱۸۹

رساله

- ترجمه فارسی الباب المفرد فی جوامع علم الهیة کوشیار گیلانی منسوب به حاسب
طبری/ محمدرضا عرشى..... ۲۰۰
- فهرست مطالب به انگلیسی..... 1

شماره ۵، سال سوم، شماره اول، بهار و تابستان ۱۳۹۳

- سخن سردبیر..... ۱

مقاله

- بررسی گزیده‌ای از پژوهش‌های منتشرشده در تاریخ ریاضیات دوره اسلامی از سال
۱۹۸۵ تا ۱۹۹۵ م / جان لنارت برگرن، ترجمه حمید بهلول..... ۴
- فهرست ساعت‌های آفتابی ایران/ محمد باقری..... ۴۹
- ابن سرائیون، پزشک نامدار فراموش شده/ یونس کرامتی..... ۷۳
- علم میقات و موقت‌های نامدار در غرب جهان اسلام/ مونیکا ریوس،

- ۸۸..... ترجمه پویان رضوانی.....
- ۹۷..... ساعت آبی برج بادها در آتن / محمدجواد ناطق.....
- ۱۰۷..... نام‌های عربی ستارگان چگونه به غرب رسیدند؟ / پل کونیچ، ترجمه مریم زمانی.....
- معرفی نسخ خطی**
- ۱۱۵..... مجمع الارقام / آ. ب. ویلدانوا، ترجمه پروین منزوی.....
- کتاب التذکره بأصول الحساب والفرائض وعولها وتصحيحها اولريخ رستاک،
- ۱۳۱..... ترجمه محمد باقری.....
- یادنامه‌ها**
- ۱۳۸..... سیدجلال‌الدین طهرانی / غلامحسین صدری افشار.....
- ۱۴۶..... به یاد ایبونه دولد - سمپلونیوس / یان پ. هوخندایک، ترجمه پویان رضوانی.....
- یادبود عبدالحمید صبره / آدم صبره و ف. جمیل رجب، ترجمه غلامحسین
- ۱۵۲..... صدری افشار.....
- ۱۵۶..... یادى از یوسف گرگور / احمد جبار و عبدالمالک بوزاری، ترجمه محمد باهر.....
- رسائل**
- رساله نجم‌الدین بن معروف درباره جدول‌های رؤیت هلال ماه / رمزی دمیر، ترجمه
- ۱۵۹..... حجت فخری.....
- ۱۷۳..... رساله خواص مثلث قائم‌الزاویه منسوب به ارشمیدس / محمد مهدی کاوه یزدی.....
- 1..... فهرست مطالب به انگلیسی.....

شماره ۶، سال سوم، شماره دوم، پاییز و زمستان ۱۳۹۳

- ۱..... سرسخن.....
مقاله
- مروری بر پژوهش‌های انجام‌شده در تاریخ ریاضیات دوره اسلامی از ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۱
- ۳..... میلادی / گلن وان بروملن، ترجمه پویان رضوانی.....

- ۶۱..... نمک مالی نوزادان/ میکال فورکادا، ترجمه زینب پیری.....
- ۷۷..... تاریخچه روغن کشی زیتون در شمال ایران/ شمامه محمدی فر.....
- ۸۶..... یادداشتی درباره ورود ریاضیات و نجوم جدید به ایران/ مریم زمانی.....
- ۹۴..... تاریخ‌نگاری غیرتاریخی علم/ امیرمحمد گمینی.....
- ۱۰۹..... بررسی انتقال علوم یونانی به عربی/ رشدی راشد، ترجمه حسن امینی.....
- ۱۲۰..... فهرست ساعت‌های آفتابی ایران (پیوست اول)/ محمد باقری.....

معرفی نسخ خطی

- ۱۲۵..... زیج یمینی/ علی صفری آق‌قلعه.....
- بررسی مقدماتی رساله اصلاح اصول اقلیدس اثیرالدین ابهری/ ایرینا لوتر،
- ۱۴۰..... ترجمه پروین منزوی.....

معرفی کتاب

- ۱۶۲..... تحفة الغرائب/ محمدرضا توکلی صابری.....
- ۱۸۱..... ترجمه‌های فارسی الحاوی فی الطب رازی/ شمامه محمدی فر.....

یادنامه

- یادی از مریم روژانسکایا/ سرگی دمیدوف، ایرینا لوتر و ولادیمیر کرسانوف،
- ۱۸۵..... ترجمه مریم زمانی.....

رساله

- ۱۹۰..... رساله مرآتیه بدر طبری/ محمدرضا عرشى.....
- 1..... فهرست مطالب به انگلیسی.....

شماره ۷، سال چهارم، شماره اول، بهار و تابستان ۱۳۹۴

- ۱..... سرسختن: تاریخ علم، ضرورت و سودهای آن/ غلامحسین صدری افشار.....
- مقاله
- ۱۰..... رشدی راشد و تاریخ ریاضیات/ حسین معصومی همدانی.....

- چشم انداز نجوم دوره اسلامی / دیوید کینگ، ترجمه راضیه سادات موسوی..... ۲۰
عددنویسی رومی در آثار نویسندگان اندلسی و مراکشی / احمد جبار و یوسف گرگور،
ترجمه محمد باهر..... ۵۵
ایمان و علم / منی اباطه، ترجمه امیر محمد گمینی..... ۶۹
مطالعات غربی درباره کارهای کوشیار گیلانی / یان پ. هوخندایک،

یادداشت‌های تاریخی

- ترجمه مرضیه شمس یوسفی و محمد باقری..... ۷۶
دو بخش بازیافته از اصل عربی کتاب الصیدنة ابوریحان بیرون /
علی صفری آق قلعه..... ۹۲
بحثی درباره پیدایش جبر در دوره اسلامی / مریم روزانسکایا،
ترجمه حسین گل مزده..... ۹۸
مدرسه پزشکی گنبدیشاپور، مهم‌ترین مرکز پزشکی دوران باستان/
محمد حسین عزیزی..... ۱۰۲
خستگی در پزشکی سنتی ایران / برتران تیری دو کروسول دزپس، ترجمه رضا
علی اکبر پور..... ۱۰۵
ساعت آفتابی / عبدالحسین مصحفی..... ۱۱۲
دو نامه از مرحوم عبدالحسین مصحفی..... ۱۱۶

معرفی کتاب

- عیون الأنباء فی طبقات الأطباء / حنیف قلندری..... ۱۲۶
فردوس الحکمه، یکی از نخستین دانشنامه‌های مختصر پزشکی/
غلامحسین صدری افشار..... ۱۳۳
برج رادکان / امیر محمد گمینی..... ۱۴۳
دایره‌های مینایی: پژوهشی در تاریخ کیهان‌شناسی در تمدن اسلامی / حنیف قلندری..... ۱۴۹

یادنامه‌ها

- طبع همت یار و دقت مدار استاد ابوالقاسم قربانی / عبدالحسین مصحفی.....۱۵۴
درگذشت عبدالحسین حائری / حمید بهلول.....۱۶۲

رساله

- ترجمه رساله جبر و مقابله نصیرالدین طوسی / محمد مهدی کاوه یزدی.....۱۶۵
فهرست مطالب به انگلیسی.....1

شماره ۸، سال چهارم، شماره دوم، پاییز و زمستان ۱۳۹۴

مقاله

- ۱..... سخن سردبیر: سیمای اخلاقی و اجتماعی دانشمند
ریاضیات محض در تمدن اسلامی / یان پ. هوخندایک، ترجمه رضیه سادات
موسوی.....۵
طبقه‌بندی گیاهان در آثار گیاه‌شناسی و پزشکی دوره اسلامی / شمامه محمدی فر.....۱۶
گزارش ابن سینا از ابرنواختر ۱۰۰۶ میلادی / ر. نویهویزر، ک. اریگ - آگرت، پ. کونیچ،
ترجمه پویان رضوانی.....۳۵
یک روش درون‌یابی برای محاسبه مطالع مایل در دوره اسلامی / جواد همدانی زاده،
ترجمه آریان مولائیان.....۴۸
مثلثات کروی در زیج جامع کوشیار گیلانی / جان لنارت برگرن، ترجمه محمد باقری
و مرضیه شمس یوسفی.....۵۵

یادداشت‌های تاریخی

- ۷۱..... نسخه‌های خطی نجومی در گرجستان / ترجمه فاطمه کیتبادی.....
۷۵..... معرفی مجله نظریات / محمود شهیدی.....
۸۲..... مؤسسه تاریخ علوم عربی دانشگاه حلب / محمد باهر.....

- گزیده کارنامه علمی دکتر مصطفی موالدی / محمد باقری..... ۸۶
- یادنامه‌ها**
- میرزا عبدالغفار نجم‌الدوله / سیدامیر سادات موسوی..... ۹۵
- یادی از استاد محمدتقی مدرس رضوی / غلامحسین صدری افشار..... ۱۱۸
- رسائل**
- رساله‌ای فارسی از مؤلفی ناشناس در اختصارات / غلامحسین صدری افشار..... ۱۲۲
- رساله نهاییه الايضاح میرزا محمد علی قاننی / محمدرضا عرشی..... ۱۲۹
- فهرست مطالب به انگلیسی**..... 1

شماره ۹، سال چهارم، شماره اول، بهار و تابستان ۱۳۹۵

سرسخن

- غلامحسین صدری افشار..... ۱

مقاله

- رساله‌های ابوحاتم اسفزاری در علم مکانیک (حیل) / محمّد ابّطوی، ترجمه
حمیدرضا نفیسی..... ۶
- ملاحظات دربارۀ کتاب آیات بینات و رویارویی با داروینیسیم /
کامران امیر ارجمند..... ۳۵
- ساخت مربع وفقی به کمک حرکت اسب شطرنج در ریاضیات دوره اسلامی / ژاک
سزیانو، ترجمه محمد باقری..... ۵۲
- تصحیح و تحقیق میراث اسلامی / احمد سلیم سعیدان، ترجمه محمد باهر..... ۷۳
- توصیف تاریخی و وضعیت امروزی درختان سرو، اُرس و نوش کهن سال ایران /
شمامه محمدی‌فر..... ۸۴

نقد کتاب

- نقد و بررسی فصل‌های نجومی و ریاضی کتاب علم در اسلام / سیدحسین نصر /

- دیوید کینگ، ترجمه امیر محمد گمینی..... ۱۰۲
- نسخه‌های خطی**
- نسخه‌های خطی علمی فارسی در ماتناداران/ کریستینه کوستیکیان، ترجمه
محمد باقری..... ۱۱۳
- مصاحبه**
- مصاحبه با امیلی سَوج - اسمیت درباره پزشکی دوره اسلامی / مصاحبه‌گر: کلیم حسین،
ترجمه غلامحسین صدری افشار..... ۱۲۱
- یادنامه‌ها**
- یادی از رضا سرهنگی / بهروز ذبیحیان..... ۱۳۶
- حسین غیور: استادی در هندسه / جعفر ربانی..... ۱۴۰
- رساله**
- رساله سید مسیح حسینی درباره اعداد متحاب / محمود شهیدی..... ۱۴۷
- فهرست مطالب به انگلیسی**..... 1

شماره ۱۰، سال پنجم، شماره دوم، پاییز و زمستان ۱۳۹۵

- سرسخن / غلامحسین صدری افشار..... ۱
- بررسی هندسی چند طرح کاشی‌کاری و معما از رساله فی تداخل الاشکال المتشابهة
والمتواقیه / رضا سرهنگی، ترجمه نرگس عصارزادگان..... ۳
- سرچشمه‌های کیمیا در دوره اسلامی / اریک جان هولمیارد، ترجمه نرگس یوسفی..... ۱۸
- پیدایش مفهوم تعدیل زمان / کوین کارنی، ترجمه پویان رضوانی..... ۲۴
- دو روش از ریاضیدانان ایرانی برای محاسبه تعدیل زمان / ای. اس. کندی، ترجمه
مرضیه شمس یوسفی و محمد باقری..... ۳۵
- تعریف نسبت بر پایه تفریق دو سویه در ریاضیات دوره اسلامی / یان پ. هوخندایک،

- ۴۵..... ترجمه محمد مهدی کاوه یزدی.....
- ۶۶..... بررسی محتوای رساله قانون سنجری/محمد مهدی کاوه یزدی و محمدرضا عرشى.....
- نقد کتاب**
- ۱۰۷..... زندگی نامه علمی دانشمندان اسلامی / حنیف قلندری.....
- نسخه‌های خطی**
- نسخه‌های فارسی در مؤسسه دست‌نوشته‌های شرقی پترزبورگ/ بوریس نوریکی، ترجمه محمد باقری.....
- یادنامه‌ها**
- ۱۱۶..... سارتن و میراث اسلامی/ سامی حمارنه، ترجمه غلامحسین صدری افشار.....
- ۱۳۴..... یکصدمین سال تولد حسن صفاری/ آریان مولائیان.....
- رساله**
- ۱۴۱..... ترجمه و شرح رساله ابن هیثم درباره ساعت‌های آفتابی افقی/ پویان رضوانی.....
- 1..... **فهرست مطالب به انگلیسی**.....

شماره ۱۱، سال ششم، شماره اول، بهار و تابستان ۱۳۹۶

- ۱..... سخن سردبیر: شرط بلاغ/ محمد باقری.....
- مقاله**
- نقش رصد در ستاره‌شناسی باستان و سده‌های میانه/ ویلی هارتر، ترجمه امیرمحمد گمینی.....
- ۹..... پژوهشی در جایگاه ستاره جُدی در دوره اسلامی/راضیه‌سادات موسوی.....
- ۲۵..... نخستین دستگاه‌های کنترل خودکار در یونان باستان و دوره اسلامی/ آتیلا بیر، ترجمه حمیدرضا نفیسی.....
- ۴۲..... برهان قسطا بن لوقا برای قاعده خطائین/محمد مهدی کاوه یزدی.....
- ۵۸.....

میراث علمی اسلام و ایران

- ورود ارقام هندی به زبان‌های عربی، یونانی و لاتینی / چارلز برنت، ترجمه فاطمه
سادات سعادت‌مند..... ۸۴
- معرفی کتاب**
- اخترشناسی در خاورمیانه / غلامحسین صدری افشار..... ۹۷
- نگاهی به دوشریه مرتبط با تاریخ علوم دوره اسلامی / غلامحسین صدری افشار..... ۹۹
- مروری بر کتاب هندسه در هنر معماری و کاربرد آن در آموزش ریاضی / نرگس
عصارزادگان..... ۱۰۶
- مصاحبه**
- مصاحبه با پرویز اذکانی / محمد باقری..... ۱۱۱
- رسائل**
- ترجمه تلخیص المفتاح کاشانی / محمدرضا عرشی..... ۱۲۱
- ترجمه فی حَبْلِ عَلِي حَبْلِ مَنْسُوبٍ به بقراط / محمد باهر و حمید بهلول..... ۱۵۷
- فهرست مطالب به انگلیسی..... 1

شماره ۱۲، سال ششم، شماره دوم، پاییز و زمستان ۱۳۹۶

- به جای سرسخن..... ۱
- مقاله**
- نامه‌ای از ابوریحان بیرونی: آنالمای حبش حاسب برای یافتن جهت قبله/ ای. اس. کندی،
یوسف عید، ترجمه راضیه سادات موسوی..... ۴
- روش‌های ریاضی در جدول‌های حرکت میانگین سیارات در زیج جامع کوشیار/
گلن وان بروملن، ترجمه محمد باقری..... ۱۴
- نگاهی به معماری و معماران ایرانی در منابع دوره اسلامی / جوزینا فریللو، ترجمه

- ۳۲..... زینب کریمیان.....
مرگب «ماهی مرگب» در متون کهن / لطف‌الله قاری، ترجمه محمد باهر، با تکمله
۴۳..... شمامه محمدی فر.....
۴۹..... ترجمه‌هایی از عربی و فارسی به سانسکریت / مریم زمانی.....
۶۰..... نظریه اعداد در تمدن اسلامی / جان لنارت برگرن، ترجمه صمد فرخ نهاد.....
نوع جدیدی از اعداد در دست‌نوشته‌ای از محمدباقر یزدی / علیرضا جعفری نائینی،
۷۴..... ترجمه محمد مهدی کاوه یزدی.....
۹۲..... مربع‌های وقتی در تمدن اسلامی / ژاک سزینانو، ترجمه پگاه شهوندی.....
ریشه‌های رمزگشایی در دوره اسلامی و ابتکارات کندی در این حوزه /
۱۱۱..... رضا کیانی موحد.....
کاربردی امروز از روش‌های رمزگشایی کندی / ویت فان لنشوت، اذارد شریپیر،
۱۳۲..... کن فان‌وردن، ترجمه و تلخیص رضا کیانی موحد.....
معرفی کتاب
۱۳۹..... ویژه‌نامه‌های فصلنامه فرهنگ در زمینه تاریخ علم / غلامحسین صدری افشار.....
رساله
رساله ابویوسف یعقوب فرزند اسحاق کندی به ابوالعباس در رمزگشایی / ترجمه
۱۶۱..... غلامرضا جمشیدنژاد اول.....
۱..... **فهرست مطالب به انگلیسی**.....

شماره ۱۳، سال هفتم، شماره اول، بهار و تابستان ۱۳۹۷

۱..... سرسخن.....

مقاله

- جستجو در علت‌های پیشرفت یا رکود علمی جامعه‌های بشری / غلامحسین صدری افشار..... ۶
- جایگاه مسلمان در تاریخ علوم و تمدن بشری / فؤاد سزگین، ترجمه محمد باهر..... ۱۴
- ریشه‌های ترکیبیات / ن. ل. بیگز، ترجمه محمد مهدی کاوه یزدی..... ۲۹
- خط کنونی فارسی در گذر زمان / عبدالحسین مصحفی..... ۵۷
- ترکیبیات در تمدن اسلامی / جان لنارت برگرن، ترجمه صمد فرخ‌نهاد..... ۶۷
- گزارش بررسی کارکرد نوروزنمای خورشیدی ترازوج / محمد باقری..... ۸۳
- آس‌بادهای دوره اسلامی / د. سائر بصره‌جی، ترجمه حمیدرضا نفیسی..... ۸۹
- در صفت آلات تقطیر و کیفیت آن از حسن بن زاهد کرمانی / علی کاوسی رحیم..... ۱۰۵

معرفی کتاب

- دومین ویرایش گوشه‌هایی از ریاضیات دوره اسلامی، جی. ال. برگرن (۲۰۱۶) / جفری ا. اوکس، ترجمه مریم زمانی..... ۱۲۳
- معرفی و نقد و تصحیح، ترجمه و شرح مقاله پنجم مفتاح الحساب غیث‌الدین جمشید کاشانی به کوشش محمدرضا عرشی / پویان رضوانی..... ۱۳۰
- زبدة الحساب، نوشته محمد صالح بن حبيب الله طباطبایی یزدی به کوشش محمد مهدی کاوه یزدی / حنیف قلندری..... ۱۳۴

رساله

- حلقه کریمی حاج محمد کریم خانی کرمانی / محمدرضا عرشی..... ۱۳۸
- فهرست مطالب به انگلیسی..... 1

شماره ۱۴، سال هفتم، شماره دوم، پاییز و زمستان ۱۳۹۷

- سخن مدیر مسئول..... ۱

مقاله

- منشأ، تاریخچه و اصول حساب سیاق / محمد باقری..... ۳

- ۲۴... ریشه‌یابی علامت‌های کسر در سیاق نویسی دوره ایلخانی / عمادالدین شیخ‌الحکمایی
- ۳۷..... تأسیس دارالفنون و راه‌اندازی مدرسه‌های ابتدایی / عبدالحسین مصحفی
- ۴۷..... تاریخچه کاربرد، کاشت و تجارت زعفران در ایران / شمامه محمدی‌فر
- ۷۰..... کمال‌الدین فارسی ریاضی‌دان و نورشناس / مصطفی موالدی، ترجمه محمد باهر
- روایت هندی محاسبه سینوس ۱ درجه به روش جمشید کاشانی / کیم پلوفکر، ترجمه
- ۷۸..... مریم زمانی
- گواهی بر فعالیت علمی رصدخانه سمرقند پس از مرگ الغ بیگ / فرانسیس ریشار،
- ۸۸..... ترجمه امیر محمد گمینی
- ۹۴..... منجمان گنابادی در دوره صفوی / مجید امیری مندی

معرفی کتاب

- ۱۰۳..... رصدخانه‌های سنگی هندی و اسلامی / پرالادسینگ / ترجمه حنیف قلندری
- ۱۰۶..... رساله‌های علمی فارسی حزین لاهیجی / مرضیه کاظمی

نسخه‌های خطی

- ۱۱۵..... نسخه نویافته از رساله فی طریق المسائل العدیدیه / محمد مهدی کاوه یزدی

یادنامه‌ها

- ۱۲۲..... در سوگ درگذشت کیچی یاماموتو / میچیو یانو، ترجمه زینب کریمیان
- ۱۲۵..... نامه‌ای از دختر فواد سزگین / هلال سزگین، ترجمه پروانه عروج‌نیا

رساله

- ۱۳۱..... رساله فارسیه در حساب شیخ بهایی / محمدرضا عرشی

گزارش

- ۱۸۰..... گزارش سی و چهارمین همایش سالانه تاریخ علوم نزد عرب / ترجمه محمد باهر
- ۱۸۷..... گزارش همایش بین‌المللی بزرگداشت پروفیسور فواد سزگین / بنت‌الهدی عطاءاللهی
- 1..... فهرست مطالب به انگلیسی

شماره ۱۵، سال هشتم، شماره اول، بهار و تابستان ۱۳۹۸

- سرسخن..... ۱
- مقاله**
- پژوهش تاریخ علوم دوره اسلامی در دانشگاه آمریکایی بیروت / جورج صلیبا،
ترجمه افسانه منفرد..... ۳
- ورود نجوم جدید به ایران در عهد ناصری / کارمن پرز گونسالس، ترجمه
حمید بهلول..... ۲۵
- مربع‌های وقتی در رساله‌ای از محمد گشنوی، ریاضیدان آفریقایی / جان جی. واتکینز،
ترجمه صمد فرخ‌نهاد..... ۴۵
- آنانبای شیراکی، ریاضیدان و منجم ارمنی سده اول هجری / رابرت ه. هیوسن،
ترجمه مهدی نوروزی‌بخش..... ۵۸
- خاستگاه و تاریخچه دستورالمنجمین و دست‌نوشته آن / اوآرتمن و پتراگ. اشמידل،
ترجمه زینب کریمیان..... ۷۲
- دست‌نوشته دستورالمنجمین در کتابخانه ملی پاریس / ف. و. زیمرمان، ترجمه
محمد باقری..... ۹۲
- معیار حبش حاسب برای رؤیت هلال ماه و دستورالمنجمین / یوهانس تومان،
ترجمه حامد خردپیشه..... ۱۰۱
- معرفی کتاب**
- یک کتاب دیگر در مورد تردستی‌های ریاضی / محمدرضا توکلی صابری..... ۱۱۴
- یادداشت‌های تاریخی**
- نکاتی در مورد غافقی و دوران زندگی او / سجاد نیک‌فهم خوب‌روان..... ۱۲۳
- ستارگان بیابانی - الکواکب البیابانیه / پل کونیچ، ترجمه ملیحه احسانی نیک..... ۱۲۷
- یادداشتی پیرامون قاعده ثابت بن قره درباره اعداد متحاب / سونیا برنتیس و یان پ.

- ۱۳۱..... هوخندایک، ترجمه داود خجسته سالکویه.....
۱۳۸..... دو دست‌نوشته کوتاه فارسی درباره ماشین کار دائم / مانده حسین‌زاده.....
۱۴۳..... یک معمای ریاضی از الغ بیگ، امیر دانشمند سمرقند / محمد باقری.....

نسخه‌های خطی

- دست‌نوشته الادویه المفرده غافقی، در کتابخانه اسلیر کانادا / آدام گچک، ترجمه شمامه
محمدی‌فر..... ۱۴۸.....
رساله معراج الحکیم و منهج القویم از علاءبن حسین بیهقی / علی کاوسی رحیم..... ۱۶۲.....
رساله نویافته‌ای از ابن خوام بغدادی / محمدرضا عرشی..... ۱۷۶.....

رساله

- رساله مساکن تئودوسیوس / ترجمه مهدیه نیکخواه..... ۱۸۸.....
فهرست مطالب به انگلیسی..... 1.....

شماره ۱۶، سال هشتم، شماره دوم، پاییز و زمستان ۱۳۹۸

- سرسخن..... ۱.....

مقاله

- ابن هیثم ریاضی‌دان، ابن هیثم فلسفه‌دان: نگاهی به ادله رشدی راشد بر تمایز میان
دو ابن هیثم / حامد آرضایی..... ۵.....
پیدایش و سیر تحول دوره ۱۲۸ ساله در تقویم هجری شمسی / محمدرضا صیاد..... ۲۳.....
علوم پزشکی، داروسازی و دامپزشکی در شرق ایران دوره اسلامی و آسیای میانه / إل.
ریشتر - برنبورگ، ترجمه پریش ایزدی و علیرضا گلشنی..... ۴۱.....
علم هیئت در تمدن اسلامی / ی. ت. لانگرم، ترجمه محمد سلیمانی تبار..... ۵۸.....
تقویم ملکی در دستورالمنجمین / بنووان‌دالن، ترجمه لاله شاکریان و احسان
رمضانی..... ۸۱.....
تعیین سینوس یک درجه در یک رساله سانسکریت با الهام از مثلثات دوره اسلامی /

- کلمنسی موتل و ک. راماسوبرامانیا، ترجمهٔ مریم زمانی..... ۹۵
- ساعت‌های آفتابی عثمانی / جانی فراری، ترجمهٔ مهدی نوروزی بخش..... ۱۱۶
- معرفی کتاب**
- ورزنامه و ارتباط آن با الفلاحة الرومیه... / علی صفری آق‌قلعه..... ۱۲۷
- نسخه‌های خطی**
- بررسی محتویات نسخهٔ شمارهٔ ۱۶۹ فارسی کتابخانهٔ ملی پاریس / محمد مهدی کاوه یزدی..... ۱۴۸
- رساله**
- رسالهٔ خلاصهٔ الاعداد دربارهٔ مربع‌های وفقی / سیّد جلال‌الدین طهرانی، به کوشش علی مرادی..... ۱۸۶
- فهرست مطالب به انگلیسی**..... 1

شمارهٔ ۱۷، سال نهم، شمارهٔ اول، بهار و تابستان ۱۳۹۹

- سرسخن..... ۱
- مقاله**
- منابع و مآخذ رسالهٔ فارسی لبّ الحساب / نرگس عصارزادگان..... ۳
- معمای تاریخ مبدأ تقویم جلالی / حمیدرضا گیاهی یزدی، ترجمهٔ هاشم سیماب..... ۳۱
- تاریخچهٔ نام روزهای هفته و تعطیل پایان هفته / علی نقی منزوی..... ۵۰
- کاردانو چه کرد که خیام نکرد؟ / امیر اصغری..... ۵۹
- نقش هندسی چارترنج / محمد باقری..... ۷۴
- بررسی محتوای رسالهٔ مجموع المربعات محمدباقر یزدی / زهرا پورنحیف..... ۸۴
- علوم غریبه در دورهٔ صفویه / متیو ملوین - کوشکی، ترجمهٔ حمید بهلول..... ۹۹
- آثار ایله‌هارد ویدمان در حوزهٔ علوم و فناوری دورهٔ اسلامی / انوشه هادزاد..... ۱۱۵

یادداشت‌های تاریخی

بررسی موضوعات بی‌ارزش / اتونویگه باوئر، ترجمه حمید بهلول..... ۱۲۶
یادنامه‌ها

به یاد پاول کونیچ (۱۹۳۰-۲۰۲۰ م) / بنو وان‌دالن، ترجمه حنیف قلندری..... ۱۲۸
خاطره‌هایی از پاول کونیچ / ریچارد لورچ، ترجمه مهسا راقب..... ۱۳۸
رساله

رساله اعمال الغریبه در شیمی / محمدرضا عرشی..... ۱۴۰
فهرست مطالب به انگلیسی..... 1

شماره ۱۸، سال نهم، شماره دوم، پاییز و زمستان ۱۳۹۹

سرسخن..... ۱
مقاله

نقوش هندسی هنر اسلامی / اریک بروگ، ترجمه نرگس عصارزادگان..... ۳
دیوفانتوس، کرجی و معادلات درجه دوم / جفری ا. اوکس، ترجمه
محمد مهدی کاوه یزدی..... ۱۳
ساعت‌های آفتابی در تونس و دیگر کشورهای قلمرو تمدن اسلامی / فتحی
جری، ترجمه مهسا راقب..... ۴۲
نکاتی پیرامون تصحیح نسخه‌های خطی نجوم دوره اسلامی / احمد دلال،
ترجمه پویان رضوانی..... ۵۴
دو متن کهن فارسی درباره زمان‌سنجی با سایه و تعیین اوقات نماز / پویان رضوانی،
ترجمه نسرین حکمی..... ۶۵
زیچ خوارزمی / بنو وان‌دالن، ترجمه محمد باقری..... ۸۳
پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران / حنیف قلندری..... ۹۸

معرفی کتاب

بازنامه ناصری / شمامه محمدی فر..... ۱۲۷

نسخه‌های خطی

نسخه تازه‌یاب شمس الحساب الفخری و اتتحال از المرشد فی الحساب / علی
صفری آق‌قلعه..... ۱۳۱

یادنامه‌ها

والتر هیتنس: بنیانگذار ایران‌شناسی نوین در آلمان / انوشه هادزاد..... ۱۳۸
بانوی خورشید / نفیسه نعیمی‌پور..... ۱۵۵
درگذشت ریچارد لورچ تاریخ‌نگار دوره اسلامی / بنووان‌دالن، منسو فولکرترس
و محمد باقری..... ۱۵۸

رسائل

رساله حساب آنانیای شیراکی / سهاک کوکیان، ترجمه حسن امینی..... ۱۶۱
دورساله کهن درباره قطب‌نما / پتراگ. اشمیدل، ترجمه نرگس عصارزادگان..... ۱۷۲
فهرست مطالب به انگلیسی..... 1

دو شماره ۱۹-۲۰، سال دهم، شماره‌های اول و دوم، ۱۴۰۰

سرسخن..... ۱

مقاله

شوق پژوهش: به یاد دکتر حمیدرضا گیاهی یزدی تاریخ‌نگار علوم دوره اسلامی /
سارا فرض‌پور ماچیانی..... ۳
حساب، به شیوایی و دلفریبی لیلآوتی / مریم زمانی..... ۱۶
از الموت تا پکن: ذات‌الحلق جمال‌الدین و رساله دستورالمنجمین در جاده‌های
ابریشم مغول / یویچی ایسایا، ترجمه محمد علیزاده وقاصلو..... ۳۲
تقویم‌های ایرانی و عربی به روایت آنانیای شیراکی / گریگور پروتیان،

- ۴۵..... ترجمه محمد باقری.....
- ارزیابی نظریه «انقلاب کشاورزی دوره اسلامی» / مایکل دکر، ترجمه صادق حجتی..... ۵۲
- از میخانه تا مدرسه: سیمای خیام دانشمند / محمد باقری، ترجمه مانده حسین زاده..... ۶۸
- مکتب مراغه و تأثیر آن بر علم پس از مغول در جهان اسلام / توفیق حیدرزاده،
ترجمه مهدی نوروزی بخش..... ۷۴
- مجموعه مسائل کتاب جبر خوارزمی / جفری ا. اوکس، ترجمه نرگس عصارزادگان..... ۸۹
- از بطریق تا حنین / الکساندر تریگر، ترجمه شهلا باقری..... ۱۰۷
- هاینریش زوتر: تاریخ‌نگار ریاضیات دوره اسلامی / انوشه هادزاد..... ۱۲۲
- ابوریحان بیرونی و استاد و همکارش ابونصر منصور عراق / سونیا برنتیس، ترجمه
مانده حسین زاده و زینب کریمیان..... ۱۳۳
- یادداشت‌های تاریخی**
- پیش‌بینی نخستین رؤیت‌پذیری هلال ماه / ونسلو سگورا، ترجمه زینب کریمیان..... ۱۴۶
- بیرونی، دوازده حواری و دوازده ماه تقویم یولیانی / فرانسا دویلوا، ترجمه نسترن حکمی..... ۱۵۰
- گزارش اندازه‌گیری ارتفاع قلعه دماوند در عهد قاجار / کورس ضیائی..... ۱۵۵
- مفاهیم بیت، شعاع و تسبیر در احکام نجوم دوره اسلامی / ژوسپ کسولراس و
یان پ. هونخندایک، ترجمه محمد باقری..... ۱۶۱
- یادنامه‌ها**
- یادی از جواد همدانی زاده / محمد باقری..... ۱۶۶
- درگذشت گریگور پروتیان تاریخ‌نگار ارمنی نجوم و تقویم / اولگا وارتازاریان، کریستینه
کوستیکیان، ابوت تاجاریان..... ۱۷۱
- معرفی کتاب**
- منتهی الادراک فی تقاسیم الافلاک / امیر محمد گمینی..... ۱۷۵
- رسائل**
- ترجمه و شرح رساله الوقف التام عزالدین زنجانی / ناصر حائری..... ۱۷۸
- ۱. فهرست مطالب به انگلیسی**..... 1
-
- دو شماره ۲۱-۲۲، سال یازدهم، شماره‌های اول و دوم، ۱۴۰۱
-
- سرسخن..... ۱

مقاله

- منابع اولین کتاب درسی فیزیک جدید در ایران / توفیق حیدرزاده..... ۳
کتاب الصیدنة فی الطبّ ابوریحان بیرونی و تحریر فارسی کاسانی / سارا فرض پور
ماچیانی..... ۳۱
قارچ‌های دارویی در الصیدنة فی الطبّ ابوریحان بیرونی و چیستی آن‌ها /
شمامه محمدی فر..... ۵۵
رسالة چگالی سنجی ابوریحان بیرونی / ابوذر فرض پور ماچیانی..... ۶۵
مقالید علم الهیئة بیرونی / ای. اس. کندی، ترجمه محمد مهدی صدر فراتی..... ۸۲
ابوریحان بیرونی، دوستدار حقیقت / غلامحسین یوسفی، ترجمه زینب کریمیان..... ۹۱
میزان آشنایی ابوریحان بیرونی با متن‌های اخترشناسی سانسکریت / دیوید آ. پینگری،
ترجمه کورس ضیائی..... ۹۹
نقد و بررسی ادعای داروینی بودن ابوریحان بیرونی، هشتصد سال پیش از داروین /
یان ویلچینسکی، ترجمه امیر محمد گمینی..... ۱۱۴
انگیزه بیرونی در ابداع روش درون‌یابی مرتبه دوم / ای. اس. کندی، ترجمه و تخریص
مهسا راقب..... ۱۲۳
ابوریحان بیرونی و نظریه اوج خورشید / ویلی هارتر و ماتیاس شرام، ترجمه
امیر محمد گمینی..... ۱۲۷
بعضی فواید لغوی کتاب الجماهر بیرونی / محمد معین..... ۱۳۸
بیرونی در اندلس / خولیو سامسو، ترجمه حنیف قلندری..... ۱۴۸
ابوریحان بیرونی میان یونان و هند / فرانتس روزنتال، ترجمه محمد باقری..... ۱۶۹
- معرفی کتاب**
- زیج یمینی / امیر محمد گمینی..... ۱۷۵
بررسی و بازبینی چاپ التفهیم لاوائل صناعة التنجیم / رضوان مساح..... ۱۷۸
- نسخه‌های خطی**
- ترجمه عبری رساله السماء والعالم منسوب به ابن سینا / روث گلستر،
ترجمه حمیرا انقطاع..... ۱۸۲
فهرست مطالب به انگلیسی..... 1

پیوست‌های میراث علمی اسلام و ایران

پیوست ۱، سال ششم، بهار و تابستان ۱۳۹۶، (پیاپی ۱۱)
«قبله‌یابی و تعیین ظهر حقیقی با روش مشاهده و محاسبه»
عبدالحسین مصحفی با مقدمه غلامرضا عسجدی، به کوشش زینب کریمیان

پیوست ۲، سال ششم، پاییز و زمستان ۱۳۹۶، (پیاپی ۱۲)
«چکیده تاریخ ریاضیات ایران»
ابوالقاسم قربانی، به کوشش غلامحسین صدری افشار

پیوست ۳، سال دهم، ۱۴۰۰، (پیاپی ۲۰-۱۹)
«واژگان کهن نجوم و احکام نجوم»
به کوشش محمد باقری، مریم زمانی، زینب کریمیان

نمایه اسامی

باهر، محمد ۷، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷	اباطه، منی ۹
برگرن، جان لثارت ۱، ۵، ۶، ۱۰، ۱۵، ۱۶	أبٹوی، محمد ۱۱
برنت، چارلز ۵، ۱۴	احسانی نیک، ملیحه ۱۸
برتیس، سونیا ۱۸، ۲۳	أرتمن، اوا ۱۸
بروتیان، گریگور ۲۲	آرضایی، حامد ۱۹
بروگ، اریک ۲۱	اریگ - آگرت، ک. ۱۰
بصمه جی، د. ساتر ۱۶	اشمیدل، پترا گ. ۱۸، ۲۲
بوزاری، عبدالمالک ۷	اصغری، امیر ۲۰
بهلول، حمید ۲، ۶، ۱۰، ۱۴، ۱۸، ۲۰، ۲۱	آقامیرزا، آذر ۲
بیر، آتیلا ۱۳	امیر ارجمند، کامران ۳، ۱۱
بیگز، ن. ل. ۱۶	امیری مقدم، معصومه ۱، ۶
پلوفکر، کیم ۵، ۱۷	امیری مندی، مجید ۱۷
پورنحف، زهرا ۱، ۴، ۲۰	امینی، حسن ۴، ۸، ۲۲
پیری، زینب ۴، ۸	انقطاع، حمیرا ۲۴
پینگری، دیوید آ. ۲۴	اوکس، جفری ا. ۱۶، ۲۱، ۲۳
تاجاریان، ایوت ۲۳	ایساهایا، یونیچی ۵، ۲۲
تریگر، الکساندر ۲۳	ایزدی، پریش ۱۹
توسلی، محمدتقی ۳	بارچلو، کارمن ۴
توکلی صابری، محمدرضا ۱۸	باقری، شهلا ۲۳
تومان، یوهانس ۱۸	باقری، محمد ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۶، ۱۸، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۴، ۲۶
تقفی، مریم ۵	
جبار، احمد ۷، ۹	

- جری، فتحی ۲۱
 جعفری نائینی، علیرضا ۱۵
 جمشیدنژاد اول، غلامرضا ۱۵
 حائری، ناصر ۲۳
 حجتی، صادق ۲۳
 حسین، کلیم ۱۲
 حسین‌زاده، مانده، ۱۹، ۲۳
 حکمی، نسترن ۲۳
 حکمی، نسرین ۲۱
 حمارنه، سامی ۱۳
 حیدرزاده، توفیق ۲۳، ۲۴
 خجسته سالکویه، داود ۱۹
 خردپیشه، حامد ۱۸
 دزپس، برتران تیری دو کروسول ۹
 دکر، مایکل ۲۳
 دلال، احمد ۲۱
 دمیدوف، سرگی ۸
 دمیر، رمزی ۷
 دویلوا، فرانسوا ۲۳
 دیونگ، گرگ ۳
 ذبیحیان، بهروز ۱۲
 ذکی، صالح ۳
- راشد، رشدی ۸، ۱۹
 راقب، مهسا ۲۱، ۲۴
 راماسوبرامانیان، ک. ۲۰
 ربانی، جعفر ۲، ۳، ۱۲
 ربستاک، اولریخ ۷
 رجب، ف. جمیل ۷
 رضوانی، پویان ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷
 ۱۰، ۱۲، ۱۳، ۱۶، ۲۱
 رمضان، احسان ۱۹
 روزنتال، فرانتس ۲۴
 روزانسکایا، مریم ۸، ۹
 ریشار، فرانسیس ۱۷
 ریشر - برنبرگ، ال. ۱۹
 ریوس، مونیکا ۶
 زمانی، مریم ۴، ۵، ۷، ۸، ۱۵، ۱۶، ۱۷
 ۲۰، ۲۲، ۲۶
 زیمرمان، ف. و. ۱۸
 سادات موسوی، سیدامیر ۱۱
 سامسو، خولیو ۲۴
 سرهنگی، رضا ۱۲
 سزگین، فؤاد ۱۶، ۱۷
 سزگین، هلال ۱۷

- سزبانو، ژاک ۲، ۱۱، ۱۵
 سعیدان، احمد سلیم ۱۱
 سگورا، ونسلو ۲۳
 سلیمانی تبار، محمد ۱۹
 سوادى، زینب ۳
 سوادى، فاطمہ ۵
 سیماب، ہاشم ۲۰
 شاکریان، لالہ ۱۹
 شاملو، فاطمہ ۳
 شرام، ماتياس ۲۴
 شریبیر، ادزارد ۱۵
 شمس یوسفی، مرضیہ ۹، ۱۰، ۱۲
 شہوندی، پگاہ ۱۵
 شہیدی، محمود ۱۰، ۱۲
 شیخ الحکامی، عمادالدین ۱۷
 صبرہ، آدم ۷
 صدرفراتی، محمد مہدی ۲۴
 صدیقی افشار، غلامحسین ۱، ۲، ۳، ۴، ۷، ۸، ۹، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۲۶
 صفری آق قلعه، علی ۸، ۹، ۲۰، ۲۲
 صلیبا، جورج ۴، ۱۸
 صومی، مرتضیٰ ۵
 صیاد، محمدرضا ۴، ۱۹
 ضیائی، کورس ۲۳، ۲۴
 طهرانی، سیدجلال الدین ۷، ۲۰
 عرشی، محمدرضا ۶، ۸، ۱۱، ۱۳، ۱۴
 ۱۶، ۱۷، ۱۹، ۲۱
 عروج نیا، پروانہ ۱۷
 عزیزى، محمد حسین ۹
 عسجدی، غلامرضا ۲۶
 عصارزادگان، نرگس ۱۲، ۱۴، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳
 عطاءاللہی، بنت الہدیٰ ۱۷
 علی اکبرپور، رضا ۲، ۹
 علیزادہ وقاصلو، محمد ۲۲
 عید، یوسف ۱۴
 فان لنشوت، ویت ۱۵
 فان وردن، کن ۱۵
 فتاحی، بہناز ۳
 فخری، حجت ۷
 فراری، جاتیٰ ۲۰
 فرخنہاد، صمد ۱، ۱۵، ۱۶، ۱۸
 فرض پور ماچیانى، ابوذر ۲۴
 فرض پور ماچیانى، سارا ۲۲، ۲۴

کوکیان، ساهاک ۲۲	فریللو، جوزپینا ۱۴
کونچ، پل ۷، ۱۰، ۱۸، ۲۱	فلاح، حسین ۶
کیقبادی، فاطمه ۶، ۱۰	فورکادا، میکال ۸
کینگ، دیوید آ. ۴، ۹، ۱۲	فولکرتس، منسو ۲۲
گچک، آدام ۱۹	قاری، لطف‌الله ۱۵
گرگور، یوسف ۷، ۹	قاری، مقداد ۱
گل‌رنگی، مهدیه ۱	قربانی، ابوالقاسم ۱۰، ۲۶
گلشنر، روث ۲۴	قلندری، حنیف ۱، ۹، ۱۳، ۱۶، ۱۷، ۲۴، ۲۱
گلشنی، علیرضا ۱۹	کارنی، کوین ۱۲
گل‌مژده، حسین ۹	کاظمی، مرضیه ۱۷
گمینی، امیر محمد ۴، ۸، ۹، ۱۲، ۱۳، ۱۷، ۲۳، ۲۴	کاوسی‌رحیم، علی ۱۶، ۱۹
گونسالس، کارمن پرز ۱۸	کاوه یزدی، محمد مهدی ۲، ۷، ۱۰، ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۲۰، ۲۱
گیاهی یزدی، حمیدرضا ۲۰، ۲۲	کرامتی، یونس ۶
لامپکین، بثاتریس ۳	کرسانوف، ولادیمیر ۸
لانگرن، ی. ت. ۱۹	کریمیان، زینب ۲، ۳، ۵، ۱۵، ۱۷، ۲۶، ۲۳، ۲۴
لمیر، یوپ ۴	کسولراس، ژوسپ ۲۳
لوتر، ایرینا ۸	کندی، ای. اس. ۱۲، ۱۴، ۲۴
لورچ، ریچارد ۲۱، ۲۲	کیانی موحد، رضا ۱۵
محمدی‌فر، شمامه ۱، ۲، ۳، ۵، ۸، ۱۰، ۱۱، ۱۵، ۱۷، ۱۹، ۲۲، ۲۴	کوستیکیان، کریستینه ۱۲، ۲۳
مرادی، علی ۲۰	

- مدقالچی، علیرضا ۶
 مساح، رضوان ۲۴
 مصحفی، عبدالحسین ۵، ۹، ۱۰، ۱۶، ۱۷، ۲۶
 معصومی همدانی، حسین ۸
 معین، محمد ۲۴
 ملوین - کوشکی، متیو ۲۰
 منزوی، علی نقی ۲۰
 منزوی، پروین ۷، ۸
 منفرد، افسانه ۳، ۴، ۶، ۱۸
 موالدی، مصطفی ۱۱، ۱۷
 موسوی، راضیه سادات ۹، ۱۰، ۱۳، ۱۴
 مولائیان، آریان ۱۰، ۱۳
 موتل، کلمنسی ۲۰
 مهدوی، یونس ۱، ۲، ۴، ۵، ۶
 ناطق، محمد جواد ۱، ۲، ۳، ۶، ۷
 نصر، سید حسین ۱۱
 نعیمی پور، نفیسه ۲۲
 نفیسی، حمیدرضا ۳، ۱۱، ۱۳، ۱۶
 نوروزی بخش، مهدی ۱۸، ۲۰، ۲۳
 نوریک، بوریس ۱۳
 نویگه باوئر، اتو ۲۱
- نویهویزر، ر. ۱۰
 نیکخواه، مهدیه ۱۹
 نیک فهم خوب روان، سجاد ۲، ۳، ۴، ۱۸
 واتکینز، جان جی. ۱۸
 وارتازاریان، اولگا ۲۳
 وان بروملن، گلن ۷، ۱۴
 وان دالن، بنو ۱۹، ۲۱، ۲۲
 ویلدانووا، آ. ب. ۷
 ویلچینسکی، یان ۲۴
 هادزاد، انوشه ۲۰، ۲۲، ۲۳
 هارتر، ویلی ۱۳، ۲۴
 همدانی زاده، جواد ۱۰، ۲۳
 هوخندایک، یان پیتر ۱، ۴، ۷، ۹، ۱۰، ۱۲، ۱۹، ۲۳
 هولمیارد، اریک جان ۱۲
 هیوسن، رابرت ه. ۱۸
 یانو، میچیو ۵، ۱۷
 یوجین اسمیت، دیوید ۱
 یوسف الحسن، احمد ۱، ۲، ۳
 یوسفی، غلامحسین ۲۴
 یوسفی، نرگس ۱۲